

Sagb: Jeg kan i Sovebdsagen være enig med den ærede sidste Taler, forsaavidt som jeg er enig i, at der bør gives Belgernes Mindretal Udgang til at blive repræsenteret i Borgerrepræsentationen. Jeg vil endog sige, at jeg kunde være enig i en hemmelig Afstemning, dersom man kan finde en betryggende Form, hvorunder den kan udføres. Jeg har allerede, da Forretningsordenen for dette Thing blev vedtagen, stillet et lignende Forslag; men da var det det ærede Medlems daværende Meningsfæller, som vare imod det. Men skjøndt jeg saaledes, som sagt, i Sovebdsagen kan være enig med det ærede Medlem, maa jeg dog udtale, at, medens det ærede Medlem vil gjøre denne Sag til et væsentlig politisk Spørgsmaal, har jeg ikke i de Udtalelser, som ere fremførte af Mand af andre Meninger, fundet noget politisk Moment gjort gjældende som det, der skulde være det Afgjørende, men har tværtimod fundet gjort gjældende, at det afgjørende Hensyn maatte være, paa hvilken Maade man sikrede Kjøbenhavn, at dens Borgerrepræsentation var i Besiddelse af de forskjellige Egenstaber, der vare praktisk nyttelige og praktisk formaalstjenlige. Dette tror jeg, er det, der væsentlig foresæver dem, som staa paa et andet Standpunkt end det ærede Medlem og jeg, og som mene, at et andet Hensyn bør gjøres gjældende, et Hensyn, som ogsaa jeg tillægger saa overordentlig stor Betydning, at jeg har været meget i Tvivl om, hvorvidt jeg burde give min Stemme til den her foreslaaede Forandring, nemlig det, at det maa anses for overordentlig uheldigt uden meget stærke Grunde at gjøre Forandring i saadanne Institutioner. Det ærede Medlem gled saa let hen over og skjæmte de saa meget med Færerne ved at gjøre Experimenter paa dette Omraade, jeg anser det for overordentlig farligt. En af de største Fæer, som under en fri Forsatning kan opstaa, er, naar man er altfor tilbøjelig til at gjøre store Samfunds-spørgsmaal til Gjenstand for Experimenter. Jeg finder det altsaa i høi Grad betænkeligt at foretage Forandring i en saadan Repræsentation, uden at den har haft en lang Tid til at bestaa sin Prøve, og uden at der i Virkeligheden i den Tid, den har bestaaet, har viist sig en meget tvingende Nødvendighed for at foretage Forandringer i samme. Men desuagtet vil jeg indrømme, at jeg anser det for en saa hellig Ret for Mindretallet at blive repræsenteret og at komme til at udtale sig, at selve dette Hensyn for mig vil være det Overveiende uagtet mine Betænkeligheder. Jeg tror heller ikke, som en anden æret Taler, at man netop i den nuværende Valgmaade har en Garant for, at det er den største Dygtighed i alle Retninger, man giver Plads i Borgerrepræsentationen. Blandt Mindretallet kan man vistnok finde Mand af lige saa fremragende Dygtighed, og som ville optræde som Talsmand for Interesser, der muligvis ikke saa

let ville finde Talsmand hos en Repræsentation, som udgaar, om ikke fra Flertallet af Befolkningen eller Belgene, saa dog i alt Fald fra Mand, som betragte Valget fra et vist ensidigt Standpunkt. Det er af den Grund, at jeg for mit Vedkommende finder en saa overveiende Opfordring til at støtte den sidste ærede Talers Opfattelse, at jeg, uagtet alle de andre Betænkeligheder, maa anse det for min Pligt at støtte dette Forslag.

Forslagsstilleren (Bajer): Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagb) har idag efter min Mening havt et af sine lyse Diebliske, og det glæder mig, at han har viist nogen Sympathi for et Forslag, om hvilket man tror at vide, at hans sædvanlige Meningsfæller ikke stiller sig saa velvilligt til det. Jeg skal isvrigt nærmest holde mig til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Sab), som paa en Maade kan kaldes Ordfører for Mindretallet, Mindretallet i Udvalget ifjor. Det ærede Medlem brugte Ordet „Mindretalsvalgmaade“; mod dette Ord maa jeg nedlægge en bestemt Indsigelse. Den nugjældende Valgmaade kan snarere kaldes en Mindretalsvalgmaade; thi det hænder meget ofte, naar man vælger paa en udelukkende Flertalsvalgmaade, at et Mindretal i Virkeligheden kommer frem som Resultat, idet nemlig to yderlige Partier slutte sig sammen. Derved kan Valget faae et saadant Udfald, at det virkelige Flertal ikke bliver repræsenteret. Jeg holder derfor bestemt paa Ordet „Forholdstalsvalgmaade“, og betoner, at det er en Flertalsvalgmaade og den eneste retfærdige Flertalsvalgmaade. Man gjør derfor heller ikke ved at gaa den Vej, som her er anbefalet, nogen Forandring i Magtfordelingen i Kjøbenhavns Borgerrepræsentation, Flertallet vil vedblivende være Flertal, indtil det engang ad den historiske Udviklings Vej ændrer sig, ligesom Alt i Verden bliver afløst. Jeg tror heller ikke, der maa lægges Bægt paa det Politiske, hvad der er gjort af en tidligere æret Taler. Det holder jeg aldeles ude ved denne Leilighed. Jeg kan forsikre for mit Vedkommende, at jeg ikke har havt nogen politisk Bagtanke ved at stille dette Forslag, jeg har ikke troet, at Kjøbenhavns Borgerrepræsentation derved skulde blive mere politisk eller Sligt. Jeg tror, at denne Valgmaade finder sin Anvendelse ligesaavel i kommunale og religiøse Forhold som i politiske, og jeg kan ikke forstaa den Betragtning, der fremkom i Udvalgets Mindretals Betænkning ifjor, at en saadan Valgmaade kun skulde passe paa politiske Forhold. I saa Henseende kunde jeg ganske vist, som den ærede Ordfører for Flertallet, det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) hentydede til, komme med en hel Del Oplysninger; men jeg skal indskrænke mig til at henvise til den Del af Betænkningen, hvori de